No. 1552 Zaterdag 27 September 1913. 30ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

NAAR PANAMA.

Slot.

Wat het aantal inwoners aangaat is Panama eens zoo groot als de stad van Curaçao; zij wordt op 30.000 inwoners geschat. Een zeer groot gedeelte behoort tot den winkelstand.

De winkels zijn te Panamá meermalen ingericht zooals onze magazijnen, hier pakhuizen genaamd, maar men treft er toch ook wel kleinere aan, meer gedetailleerd en beperkt tot een paar soort waren alleen, zooals in Europa. Zeer talrijk zijn de winkels daar en zeer verscheiden. Men verstaat daar de kunst te etaleeren, en ook des avonds nog menschen te lokken door een schitterende verlichting.

Het was daar 's avonds echt gezellig in die drukke, goed verlichte winkelstraten.

Met dat al, de toestand op Curaçao is toch eigenlijk de ideale toestand. Om vijf á zes uur wordt er gesloten en kunnen patroon en winkelbedienden zich geven aan hun huiselijken kring. Als er overdag maar genoeg verkocht wordt, kan men zich geen betere regeling wenschen.

Ook de meer gegoede winkelstand woont in Panama niet in een afzonderlijke wijk, maar, zooals daar eenieder doet, boven de zaak. Oogenschijnlijk wordt er heel wat geld verdiend, vooral van de vreemdelingen. De hoogere beambten der kanaalwerken wonen te Panamá en wonen daar heel voornaam. Geld verdienen ze bij hoopen, hun salarissen loopen al heel gauw boven de 10.000 Gld per jaar, ze kunnen dus ook aardig wat uitgeven, en doen het ook bij handen vol.

Dat is heelemaal in de traditie dezer stad, welke van ouds bekend staat als een stadje van vertier en plezier.

In de eerste dagen van Januari werden de prachtigste costumes voor carnaval reeds ten toon gesteld. De Koningin en de Koning werden gekozen. Op een der koninginnecandidaten werden meer dan 25000 stemmen uitgebracht! Het was een gerij en geros toen de uitslag bekend was, de geheele hofhouding moest daarna door nieuwe stemmingen worden samengesteld, dat het scheen, alsof de geheele stad met die vastenavondzotten mee leefde. De Cinema's vertoonden den volgenden dag de portretten der uitverkorenen, die met hunne vereerders rondtrokken om in verschillende restaurants bespeecht en befuifd te worden. De Koning publiceerde een proclamatie in de courant en kondigde opheffing van sommige politie-verordeningen af. De Gemeente schonk 2000 Bilboas voor de versiering. Men kon van te voren wel berekenen, dat het een echte dolle, losbandige troep zou worden.

Maar ook buiten carnavalstijd is er afleiding genoeg voor de Amerikaantjes, die veel geld verdienen en het graag weer uitgeven ook. Cinema's zijn er genoeg, 3 á 4 theaters, concerten en tingeltangels ontelbaar.

Nergens wordt zoo sterk in de loterij gedaan als in Panama. Aanhoudend worden u die briefjes te koop aangeboden.

Hoe ellendig de toestand is, kan men wel hieruit afleiden, dat het loterijlokaal gelegen is op het voornaamste punt der stad, op de Plaza de Catedral, als eerste verdieping van een gebouw, waarin de Bisschop zijn paleis heeft, en dat in zijn geheel, in vorm en versiering met kruis en beelden, ook oorspronkelijk als bisschoppelijk paleis bedoeld is.

Over den moreelen toestand van Panama behoeven wij niet veel te zeggen, als men weet dat deze stad genoemd wordt: *la tumba de la moralidad*, „Het graf der goede zeden".

Het godsdienstig leven is er zeer gering. Ofschoon er wel veel meer Priesters zijn dan in Colon, leek het mij toe, dat zij toch al even weinig vrucht van hun arbeid zagen, als daar. 't Was in een woord diep treurig. De zucht naar geld en stoffelijken vooruitgang schijnt de levensopvatting en wereldbeschouwing dier menschen geheel materialistisch gemaakt te hebben.

Eén ding gaf een weinig moed. Er waren Zusters van den H. Vincentius a Paulo en Broeders van de Christelijke Scholen, die althans voor de opvoeding en vorming van een gedeelte van het jongere geslacht zorg droegen. Misschien, dat de toekomst dus iets verbetert, maar anders vreezen wij, dat de groote lichamelijke inspanning om het Kanaal tot stand te brengen, alle gedachte aan het hoogere zieleleven heeft verstikt, en geen plaats meer overgelaten voor andere dan laag stoffelijke belangen.

De kerken zien er verwaarloosd uit en in het Ziekenhuis Santo Tomás, waarin ± 400 zieken verpleegd worden, was de eerste klas nog armoediger dan hier in het St. Elizabeths-Gasthuis de derde.

De tegenstelling wordt des te schriller, nu men de Amerikanen daar tegenover ziet met hun weelderig ingerichte ziekenverpleging. Boven op de heuvels, met het heerlijkste uitzicht op de omgeving, bergen en dalen, bosschen en vlakten, de baai en de zee, werd een hospitaal gebouwd van 32 paviljoenen. Ziekenwagens en ziekenauto's rijden den geheelen dag door de stad om onmiddelijk een zieke mee te nemen naar het Hospitaal. Een geheele staf doctoren, specialiteiten in verschillende ziekten, werden aan deze inrichtingen verbonden. Ja, voor het lichaam weten de Amerikanen uitstekend te zorgen. Hun villa's in Ancon, de Amerikaansche wijk, zijn juweeltjes van tropenbouw; hun tuinen zijn keurig aangelegd. Men voelt het, dat daar mannen van geld wonen, die het zich aan niets laten ontbreken.

Het Amerikaansche Hotel Tivoli, waar vele voorname kanaalemployé's verblijven, geeft u een kijkje in het Amerikaansche leven.

Het is een Hotel groot genoeg om 500 gasten te herbergen, en met het grootste gemak. De benedenverdieping wordt ingenomen door een prachtig portaal, trappenhuis, schrijf- en leeszaal, conversatiezaal, en eetzaal. Een ruime lift brengt u naar de tweede en derde verdieping, juist midden tusschen de 4 gangen, die in kruisvorm loopen. De kamers zijn groot en luchtig en berekend op twee personen.

Telkens tusschen twee kamers in heeft men een afzonderlijke badkamer en W.C. voor deze 4 gasten, en ten overvloede nog in het midden van iedere gang [illegible] sloten baden en closets, als nu eigen gelegenheid soms bezet is. In het souterrain kan men zich laten scheren en masseeren en treft men ook een groote zaal aan met 4 biljarten.

Rondom het geheele gebouw loopen langs iedere verdieping galerijen, zoodat iedere kamer een eigen balkon heeft.

Een kamer in dit Hotel kost per dag 10 dollar, voor de twee personen, alles, alles inbegrepen.

Klagen over het eten kunt ge niet. Oordeel slechts. Aan het Ontbijt heeft men de keuze tusschen

Oranges — Baked Apples
Assorted Jam
Rice & Milk — Grape Nut
—
Codfisch, Cream Sauce, Parsley Potatoes
Pan Fish Meunière
Eggs Boiled, Fried, Scrambled, Shirred or Poached.
Omelettes, Plain, Oxtongue, Ham, Cheese.
English Mutton, Chops, French Fried Potatoes
Calf's Liver and Bacon
Minced Chicken on Toast
Broiled Ham — Grilled Bacon
Flannel Cakes, Maple Syrup
French Rolls, Cinnamon Buns, Toast.
Coffee, Tea, Cocoa.

Deze gerechten waren verkrijgbaar van kwart voor zes tot half negen. Had men nog geen keuze genoeg en vond men niets van zijn gading, dan had men volle vrijheid iets extra's te bestellen, mits men ook extra betaalde.

Van twaalf tot twee was er weer gelegenheid tot lunchen. Voor de aardigheid wil ik ook hiervan een Menu overschrijven. Men ziet er uit, dat Amerikaansche magen een sterk verduwingsvermogen rijk zijn. Men begon dan met als maagprikkeling en appetijt-opwekking:

Mixed Pickles, Spring Onions, Tomato Chutney
Soup
Cream of Tomatoes, Consommé en Tasse.
Fish
Fried Mullet, Drawn Butter, Windsor Potatoes
Entrées
Broiled Sirloin Steak with Mushrooms
Macaroni au Gratin.
—
Iced Pears
—
Leg of Lamb au Caper
Cold Ham, Prime Roast Beef, Leberwurst.
Tobago Shrimp Salad.
Vegetables
Whipped Potatoes, Boiled Rice, Corn Bread.
Baked Cabbage — Early June Peas
Dessert
Pineapple Sherbet — Apple Pie
Tangerine
American Swings, Cheese & Crackers
Coffee Tea.

Het glanspunt van den dag was het diner, dat tusschen 6 en 9.30 geserveerd werd. De Dames en Heeren verschenen dan in groot toillette. Het was in de lange ruime eetzaal, met zijn vele lichten en bloemen echt gezellig. Ter completeering schrijf ik hier ook een Menu voor het Dinner af, we hebben dan een volledig stel:

Olive, Celery, Medallion de Caviar.
Soup
Mock Turtle — Consommé Jardinière.
Fish
Corbina, Egg Sauce New-Potatoes
—
Entrées
Filet Mignon Bearnaise Macedoine.
Asparagus à la Tivoli.
—
Savarin au Rum.
—
Broiled Spring Chicken on Toast
California Salad.
Vegetables.
Potato Croquettes — Risotto Julienne
Spinach — Sugar Corn
Desert
Ice Cream — Assorted Cakes
Apples
Roquefort and Cream Cheese
Demi Tasse.

Na sulk een lange reis mocht wel een flink diner volgen. Wel bekome het u!

DE CHRISTUS VAN DE ANDES.

Bij 't begin dezer eeuw dreigde er tusschen Argentinië en het Westelijk gelegen Chili een oorlog, wijl een uitgestrekt grensgebied in Patagonië door elk der twee republieken als haar rechtmatig eigendom werd opgeëischt. Gelukkigerwijs werd het hoogloopende geschil den 26n Dec. 1901 aan Koning Edward VII van Engeland als scheidsrechter ter beslissing overgelaten; bij diens uitspraak van 20 November 1902, waardoor aan ieder een behoorlijk deel werd toegewezen, legden de twistende partijen zich neer; en door een nog volgend verdrag van 10 Jan 1903 kwamen zij overeen, de oorlogstoerustingen te laten varen en voortaan opkomende geschillen door scheidsrechters te doen beslissen. Van dit heuglijk vredesverdrag wenschten beide katholieke volken de gedachtenis bestendigd te zien; en hiertoe werd aan de grenzen, op de hoogte van de Cordilleras de los Andes, bij den doorgang Paso de Uspallata, een reusachtig monument geplaatst — een standbeeld ter eere van den goddelijken wereldverlosser Christus, den Koning des Vredes.

Doch toen nu later in 's-Gravenhage het Vredespaleis zou prijken, en eene menigte staten om blijk van vredesgezindheid te geven, geschenken aanboden voor den luister van 't gebouw, koos Argentinië iets, waarin zijne christelijke gezindheid zich lucht gaf. Van het groote Verlosserbeeld op de Andes wenschte het eene nabootsing, op kleinere schaal natuurlijk, aan 't paleis van 't Haagsche Scheidsgerecht te leveren. Dit schoone plan ging uit van de vereeniging Pro Pace, welke in de Argentijnsche hoofdstad Buenos Aires haar zetel heeft en de voortreffelijkste Zuid-Amerikaansche staatsmannen onder hare leden telt. Het werd ook van staatswege aanvaard en gesteund; en op 22 Dec. 1909 onderteekende de president Figueroa Alcorta een besluit, waarbij voor dit standbeeld van Christus Redemptor eene staatsbijdrage van 6000 pesos in goud, bijna 15000 gulden, werd toegewezen, als hulde der Argentijnsche republiek aan den internationalen vrede.

Aldus lezen we in de „Maandrozen" van Dec, 1912 over de oprichting van het Christusbeeld in het Vredespaleis.

Verleden maand zijn in het Hotel des Indes in Den Haag aangekomen Dh. en mevrouw de Costa uit Argentinië. Mevrouw Angela de Oliveira Cesar de Costa is degene die den stoot gaf aan de oprichting van het

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling.)

I. EEN DUEL.

Goed, dat de mensch een Engelbewaarder heeft, hoe weinigen zouden anders hun kinderjaren overleven!

Op zekeren dag zat ik in gezelschap van eenige bekenden, waaronder ook een jonge dame, aan de table d'hote in 't Britsch hotel te Berlijn. Daar begon me een vriend van mij, een russisch gezantschapssecretaris, de zoon van den Kurlandschen Maarschalk, Baron H... een dubbelzinnige geschiedenis te vertellen. Ik fluisterde hem dadelijk over tafel toe: „Neem me niet kwalijk, maar ik ken deze dame." Oogenblikkelijk zweeg hij, maar 't bloed steeg hem naar het hoofd...... zwijgend at hij door en toen wij opstonden, trad hij op mij toe en verklaarde, dat hij 't zeer zonderling vond, dat ik hem de les had willen lezen. Met een uitdagenden blik wendde hij zich van mij af.

In sommige kringen geeft men elkaar geen grofheden naar het hoofd, het klein woordje „zonderling" zegt reeds genoeg. Het beteekent niets meer of minder dan: „Ik wil met je duelleeren." Ik daagde hem daarom — destijds was ik nog niet Katholiek — op pistool op vijf passen afstand. Hij trachtte den afstand op drie passen te brengen, maar ik liet hem weten, dat ik niet bieden liet. En daar ik, ofschoon de slechtste schutter, er zeker van was hem te treffen, zoo zou 't hem ook zeker wel gelukken. Hij was namelijk een kunstschutter, die maar zelden een ei op vijftig passen afstand miste.

Ik dacht er verder niet over na, las 's avonds te voren even in de H. Schrift en spoedig had ik de zekerheid, dat mij niets zou overkomen. Ik sloeg het heilige boek toe en ging naar 't theater zonder nog een oogenblik aan de zaak te denken.

Den volgenden morgen nam ik met mijn secondanten en dokter een stevig ontbijt in een restaurant. Eigenlijk gezegd is 't beter nuchter te duelleeren, daar, als men gegeten heeft, de zenuwen en spieren gespannen zijn en daardoor lichter door den kogel verscheurd worden. Ik stoorde mij echter aan dezen regel niet, daar ik de zekere hoop koesterde, dat mij niets zou overkomen.

Het was winter en vinnig koud. We stapten in een gesloten rijtuig, namen het aangebroken ontbijt mee en reden naar het Groenewoud. Op de plaats van samenkomst stond een klein onbewoond huisje met twee vertrekken. Beide waren ijskoud, maar in een ervan stond een kleine ijzeren stoof. Daar wij de eersten waren legden we op deze kamer beslag, raapten gauw wat hout bij mekaar en spoedig stond het primitieve verwarmingstoestel roodgloeiend. De rest van 't ontbijt werd opgediend en met versterkten eetlust gingen we aan den slag. Intusschentijd kwam de Kurlander met zijn secondanten en dokter aan en begaf zich in de koude kamer. Ik had werkelijk medelijden met hem en deed een stap van toenadering: „Mijn beste H..... zeide ik hem, binnen tien minuten zullen we mekaar den hals breken, ik verzoek u daarom kom u zoolang in mijn kamer verwarmen, en deel nemen aan ons ontbijt." Dit was tegen alle regels in, want noch vóór noch onder het duel spreekt men een woord met z'n tegenpartijder. Hij sprong op, draaide me z'n rug toe en trommelde zenuwachtig op de vensterruiten. Zijn dokter was echter zoo wijs de uitnoodiging aan te nemen. De secondanten verwijderden zich en na eenige minuten kwamen ze ons melden, dat alles klaar was.

Op een oogenschijnlijk effen sneeuwvlakte hadden ze tusschen de boomen vier takjes gestoken, in een rechte lijn, elk vijf pas van elker verwijderd. De twee binnenste vormden de grenspalen, de twee buitenste de standen, die wij hadden in te nemen. De elsch luidde: op één schot.

Naar believen mocht men schieten van de standplaats af, of onder het voorwaarts gaan. Wie echter het eerst geschoten had, moest tot aan den grenspaal vooruitgaan. De ander kon dan eveneens doen en zijn tegenstander van zoo dichtbij mogelijk neerschieten.

De pistolen werden geladen, de secondanten loten er om en reikten ze ons over. Het eerste kommando weerklonk: „op de plaats." Ik wierp mijn pels af, stelde me in postuur en zag voor 't eerst mijn tegenpartijder in 't gelaat. Hij was een slanke, schoone jongeman, met het pistool omlaag zag hij mij uitdagend aan. Daar klonk het kommando „Vuur".

Ik verhief mijn pistool en zag met verwondering dat het zijne omlaag bleef. Als een bliksem schoot 't me door 't hoofd: hij wil je eerst laten schieten, om je dan aan den grenspaal met zekerheid te dooden. Snel overdacht ik bij me zelf, of ik van m'n standplaats uit, of in 't vooruitgaan zou schieten. De bodem van 't woud is ongelijk, de effen sneeuwvlakte kan je bedriegen. Doe je een misstap, dan is 't met je gedaan. Bovendien is de afstand voor een schijfpistool zóó goed als nul. Ik mikte op z'n heup, en gaf vuur. De punt van zijn rok vloog een oogenblik op. H... maakte een luchtsprong en ik trad op de grens toe, overtuigd dat hij elk oogenblik kon neerstorten. Maar als een tijger kwam hij op de grens toegesprongen, boog zich met z'n geheele lengte er over heen en mikte op een meter afstand midden op mijn hart. Hij trok en...... pistool het weigerde. Woedend riep hij: „Ik vraag om een tweede pistool." Doch de scheidsrechter verklaarde:

„De eisch luidt op één schot, het duel is geëindigd." Zijn secondant zette een ander hoedje er op, schoot naar een tak, de tak viel af. Een engelsch patroon uit 'n doos van

eerste monument voor den Internationalen vrede „de Christus van de Andes". Zij is stichtster en presidente van den Zuid-Amerikaanschen Bond voor Wereldvrede te Buenos-Aires; lid van het bestuur van het Internationale Permanente Bureau te Bern en vice-presidente onderscheidenlijk van de groote vredesbonden te Boston en Philadelphia.

Zij kwam naar Nederland om als geschenk van den bovengenoemden Zuid-Amerikaanschen Vredesbond, en daartoe gemachtigd door hare regeering, uit naam van de Argentijnsche Republiek, aan het bestuur van de Carnegiestichting ter plaatsing in het Vredespaleis aan te bieden een copie van het reusachtige vredesmonument.

De copie van het beeld is vervaardigd in brons, in welk metaal ook het oorspronkelijke monument is gegoten, en heeft een hoogte van 2.80 M. Het is gemodelleerd door den beeldhouwer Lagal te Brussel, en prachtig geslaagd volgens mevrouw de Costa, die het van den kunstenaar overnam en naar hier medebracht, waar het ongeschonden aankwam.

Het voetstuk waarop het oorspronkelijke beeld in Argentinië staat is bij de copie om technische redenen weggelaten. De Christusfiguur staat recht overeind en houdt de rechterhand in zegenende houding opgeheven, terwijl de andere hand een kruis omvat met de woorden „Crux Lux Mundi."

Het beeld heeft 'n plaats gekregen in de Hall van het Vredespaleis op een balustrade, waaronder een opschrift: „La Republique Argentine en hommage à la Paix Internationale, au sommet des Andes, 1904 — La Haye — 1914.

Mevrouw de Costa heeft persoonlijk het symbolieke en kostbare geschenk met een kort woord overgedragen aan het bestuur der Carnegiestichting.

Het Vredespaleis.

28 Augustus 1913 is een historische datum voor de Vredesbeweging in 't algemeen en voor Nederland en Den Haag in 't bijzonder. Op dien dag had de plechtige overdracht plaats van den tempel des Vredes.

Het Vredespaleis.

Machtig symbool van een grootsch idee! zegt *De Residentie Bode* in een mooi feestartikel, dat we hier laten volgen: Symbool, dat reeds veel strijd gekend heeft voor het tot stand kwam; — strijd over plaatsing en strijd onder kunstenaars — dat onder wrijving en afkeuring werd opgericht; dat nog spot en hoon te verduren heeft, nu het zich daar in sierlijke lijnen tegen den donkeren grond van 't sappige Haagsche Zorgvlietgroen afteekent;......maar dat toch niet nalaat, op vreemdeling en stadgenoot een treffelijken indruk te maken. En zulks niet alleen om het grootsche van het idee, hetwelk het vertegenwoordigt, maar, naar het ons voorkomen wil, ook om zijn eigen kwaliteiten.

. Grootsch idee! Eigenlijk toch eenvoudig. Wat is er natuurlijker, dan dat de mensch, die zoo prat gaat op zijn beschaving en die werkelijk eeuwen van beschavenden invloed op zich liet inwerken, zoodat hij in elk geval verre afstaat van de algemeene barbaarschheid, gelijk we die uit de geschiedenis kennen; die zich oneindig boven het dier verheven weet, omdat hij begaafd is met rede en verstand en vrijen wil — wat is er natuurlijker dan dat die mensch ook die rede volgt en niet langer vasthoudt aan het domme dierlijke instinct van het recht van den sterkste, maar zich laat leiden door het redelijke recht? 't Is logisch en eenvoudig.

En toch blijft het idee, waarvan het Vredespaleis het symbool is, het idee, van den voortdurenden vrede tusschen alle volkeren, onder ons menschen nog altijd een grootsch idee. Wie zou het ontkennen? Is het geen stoute gedachte en verheven plan, onverstoorbaar naar den vrede te blijven streven......terwijl er vast geen jaar voorbijgaat, waarin niet de een of andere oorlog de vroegere barbaarschheid oproept; terwijl alle volkeren zich zoo zwaar en stijf met de wapenrusting omgorden — zij het dan uit voorzorg— dat deze het leven onmogelijk dreigt te maken; terwijl bij de politieke, economische, sociologische, ethnografische en andere geschillen onder de volkeren slechts een klein vonkje noodig is om een groot deel van het aardrijk in vuur en vlam te zetten......? En toch, de vredesgedachte wint steeds meer veld.

Ja, we weten het, er zijn enthousiasten en er zijn sceptici, zooals in elke groote beweging. Er zijn in casu zelfs tegenstanders. Waar die tegenstanders echter, voor zoover ze ernstig zijn te noemen, slechts schuil blijken te gaan in ijzervreters en vechtjassen, die als 't ware den oorlog willen om den oorlog, zullen we daar niet lang bij stil staan.

En wat de sceptici betreft, zij, die twijfelen aan de mogelijkheid van een voortdurenden vrede, het gaat er o. i. mee als met alle twijfelaars. Men kan het er soms in zekeren zin mee eens zijn, met kan vreezen, dat ze eens gelijk mochten krijgen...... als men dan maar zorgt, niet bij hun aarzeling te blijven staan, doch ijverig naar vermogen mee te werken, opdat hun vrees niet bewaarheid wordt. De vrede is waarachtig een oirtjen waard en als alle menschen er naar trachten en er naar blijven trachten, dan is hij er en blijft hij er.

Intusschen, dit is wel zeker, de goede wil, de voortdurende goede gezindheid om niet de domme macht, maar het recht te laten zegevieren, is niet mogelijk zonder zelfverloochening, zonder liefde, zonder nederigheid en andere deugden, zooals die in het Christendom te vinden zijn. Hoe verder de menschheid van het Christendom afdwaalt, hoe minder de vrede te verwachten is. Daarentegen, steunt de mensch bij zijn trachten naar den vrede op de krachtige basis van het Christendom, dan eerst is de ware gezindheid voor een rechtsvrede aanwezig. Men kent uit de geschiedenis de Treuga Dei, den Godsvrede. Reeds in de vroegste Middeleeuwen, die men van sommige zijden nog al te vaak als barbaarsch afschildert, was het mogelijk die Treuga Dei te onderhouden, waarbij eenige dagen der week gewelddaden geheel en al waren buitengesloten. Zou het dan thans, nu de beschaving immers zulke vorderingen gemaakt heeft, niet bestaan kunnen, dat gewelddaden voor goed tot het verleden behooren? Op één voorwaarde wel, deze n.l., dat, zooals we zeiden, die vrede niet tracht te steunen op het stuifzand der menschelijke instellingen, maar op de rots van de goddelijke wet. Terug naar het christendom zij daarom ook in deze beweging de leus. Slechts in het christendom kunnen allen één zijn en kan elke onrechtvaardige oorlog vermeden worden.

Het gebouw bestemd tot zetel van het permanente hof van arbitrage werd door den volksmond reeds lang gedoopt als Vredespaleis. De opening van dezen kostbaren bouw moge op zich zelf niet zulk een groote schrede zijn tot den vrede, de idee waarvan hij uitging en het feit, dat zoovele mogendheden (43) en zooveel voorname persoonlijkheden daartoe medewerkten, is het wél. Al zal niemand ontkennen, dat oorlogen nog steeds mogelijk blijven en waarschijnlijk ook binnen kort tijdsverloop zullen gevoerd worden, te loochenen valt het evenmin, dat ook op dit stuk geldt: „les idées marchent, de ideeën vervoorderen." De eendrachtige samenwerking bij de stichting van dezen vredestempel is in elk geval een bewijs van goeden wille.

Wanneer wij hier in 't kort weer eens de beteekenis van de vredesbeweging voor ons, Katholieken, uiteenzetten, dan deden we dit niet zonder ons met leedwezen te herinneren de vroeger bij de Vredesconferenties begane fout door den Plaatsbekleeder van Christus, Z. H. den Paus, daarbij uit te sluiten. De lezer zal begrepen hebben uit het bovenstaande, dat zulk een uitsluiting juist het inslaan van den verkeerden weg is. Intusschen, thans is gelukkig van zulk een uitsluiten geen sprake. Ook de Pauselijke Internuntius is bij de plechtigheid der opening genoodigd. En zooals men elders lezen kan in ons blad over het Christusbeeld, in het Vredespaleis opgericht, denkt het Paleisbestuur er allerminst aan den Grondvester van den „vrede" te weren. Daarom blijven we hopen, dat het ideaal geleidelijk aan moge verwezenlijkt worden en eenmaal de vrede verwerkelijkt, die den goedwillenden is toegezegd: „Pax hominibus, vrede den menschen."

ZIJ, DIE HEENGAAN..

In de laatste week van Augustus heeft ons klein land een groote historie geschreven zegt *De Tijd*.. Bij de opening van het Vredespaleis leidde Nederland een dag in de wereldgeschiedenis, die toen haar meest monumentalen datum beleefde van den lateren tijd. En een dag later scheidde uit het parlementaire leven het Ministerie-Heemskerk, dat den langsten levensduur van alle Ministeries onzer constitutie heeft gehaald, en dat een even bedrijvig als vruchtbaar tijdperk afsloot van vijf en een half jaar vol wetgevende kracht.

Niet dat op dien dag een nieuw Ministerie optrad, maakte den dag gewichtig, maar dat het oude aftrad. Er zijn eenige homines novi aan de ministerieele departementen gekomen; niet echter dezen hebben onze sympathieën, doch zij die heengaan. Blijkbaar wordt de oplossing van een politiek probleem beproefd, de „Staatscourant" drukte reeds het lijstje af van de ondernemers deze proef, wier moed wij bewonderen, al kunnen wij het inzicht niet deelen, waarmee zij het land meenen te dienen. Er zijn knappe staatslieden onder hen van beproefd karakter en eerbiedwekkend talent, van wie wij het alleen maar spijtig achten, dat zij zich lieten vinden voor een zoo wanhopige poging tot herstel eener verwarde en bedorven politiek. Wij zouden het nieuwe Kabinet moeten begroeten, maar in afwachting van zijn bedenkelijke toekomst, richten onze groeten zich naar het oude, dat wij niet mogen laten gaan zonder een uiterste verzekering van onze goede herinneringen en onze erkentelijkheid.

Want de beginselen hadden wij met het Kabinet-Heemskerk gemeen en den geest om ze toe te passen; het heeft in daden de politieke belijdenis beleden, waarvoor het christelijke volk de wenschen had uitgedrukt. Wie deed, als dit Kabinet zoo eerlijk en ruim recht aan de sociaal-christelijke wetgeving, het onderwijs, de zuivering der openbare zeden en alle groote belangen van ons volksleven? En met nieuwe magistrale wetsvoorstellen stond het gereed, om de dringende hervormingen te voltooien, naar wier verschiet reeds vorige christelijke regeeringen hadden gewerkt en wier zegepraal wij al nabij waanden, toen de haat van het plebs en de hartstocht eener avontuurlijke politiek opeens dit geweldige ministerieele wrochten met machteloosheid en stilstand sloegen.

Het volk is ondankbaar, en de ondankbaarheid doet onrecht, — wie weet hoe spoedig dit onrecht, door de verblinding aangesticht en de misleiding voltooid, zal gewroken worden aan de illusies, die men aan de volksverbeelding heeft voorgehouden als idealen? Maar in het ambteloos bestaan, waarin de domheid verbonden met drieste partijdrift hen heeft gejaagd, mogen de leden van het Kabinet-Heemskerk den troost en de fiere voldoening meenemen, dat hun de dankbaarheid volgt niet enkel van hun partijgenooten, maar van alle bezonnen vaderlanders, die hun in de herinnering aan hun bekwaam gedanen arbeid en de weleerlijke behartiging van de groote landsbelangen, het getuigenis geven: Bene meruistis de patria!

In de heete verkiezingsdagen, toen geen middel barbaarsch genoeg scheen, om de massa's met haat en verbittering tegen het heerschende bewind aan te tergen, schreef de N. R. Ct." in ieder avondnummer een welafgemikt één-kolom-artikel, waarin dan met handgrepen van een soort sluipmoordenaarstactiek dagelijks een lid van het gehate Kabinet werd afgemaakt. Het ging volgens een vast en gemakkelijk systeem, dat niet eens veel parlementair inzicht en heelemaal geen schrijfkunst behoefde. Er werden wat feiten ontkracht, ontkend en men hield het rekwisitoor al gereed met schuldbewijs en berechting. Dezelfde lichtvaardigheid, die thans natuurlijk in de „N. R. Ct." aan het werk is om de reputatie van het Cabinet-Cort van der Linden te maken, werd in die onbarmhartige dagen toegepast om de reputaties te breken. Er bestond, gelijk nu, een bepaalde opzet, en daar moest de liberale pers naar werken in haar op groote schaal misleidende verkiezing-litteratuur.

Maar de parlementaire geschiedenis van het te worgen Kabinet-Heemskerk was nog versch, en een restantje waarheidbegrip behoorde als het korreltje zout den leugenkost slikbaar te maken. Zelfs de meest onmanierlijke tendenz moest wel iets van de verdiensten sommiger ministers erkennen, ware het niet uit vereering van de werkelijkheid dan tenminste om redding van den schoonen schijn. En zoo werd zelfs de „N. R. Ct." — het moet haar mateloos gespeten hebben — midden in dien tijd van sla-maar-neer, gedwongen om b. v. over minister Talma haar jaloersche pen te laten schrijven:

„De werkkracht van den minister Talma is reusachtig geweest. De heer Colijn wordt geroemd om zijn volharding, doch wat hij gedaan heeft, is kinderspel, vergeleken bij hetgeen de heer Talma heeft laten zien. Deze heeft niet maar een gedeelte van de parlementaire periode met stoom-op gewerkt, neen vijf jaren lang. Zoek een tweeden staatsman, die in heel zijn leven zooveel wetten ontworpen heeft, als de heer Talma in deze vijf jaar — gij zult er geen vinden. Dan zult ook gij ontzag krijgen voor dezen man, die in productieve kracht alle anderen van vele landen verre heeft overtroefd."

En nog op den vooravond van de jongste verkiezingen, toen over het Ministerie-Heemskerk geen gunstig woord in de liberale pers mocht gezegd worden, moest het „Hbl". erkennen: Minister van Swinderen heeft het algemeene vertrouwen verworven door zijn krachtig en toch verstandig beleid, en heeft alom in den lande het besef gewekt, dat onze buitenlandsche aangelegenheden toch nog wel in een anderen trant konden worden behandeld dan in dien van een muis, die geen „piep" durft te zeggen. Vreesachtige roerloosheid is geweken voor levendige frischheid. Voorts heeft het Kabinet het geluk gehad, om in den heer Colijn een minister van Oorlog te vinden, die in weinig meer dan een jaar tijds de misslagen deed vergeten, die het Kabinet in de eerste vier jaren van zijn leven had begaan en die in korten tijd voltooide wat, elf jaar geleden, door minister Eland was begonnen. En eindelijk zal men ook zeker nog lang een goede heugenis houden van eenige persoonlijke eigenschappen van sommige bewindslieden: aan de welsprekendheid van meer dan één minister, aan den ernst der overtuiging van wijlen minister R. Regout, aan de ontzaglijk werkkracht van minister Talma. En ook aan de staatsmanbekwaamheden, die een achtal leden van het Kabinet, in 't bizonder de heeren Heemskerk, L. Regout en Colijn, getoond hebben te bezitten".

Wij herinneren opzettelijk aan deze in den vollen hartstocht der verkiezingen geschreven uitlatingen — ofschoon wij schitterender liberale lofprijzingen van het Kabinet-Heemskerk hadden kunnen aanhalen en billijk blijven — opdat men zien kan, hoe de objectieve waarheid, ook nadat zij vermalen is door partijdige inzichten, nog uit haar laatste overblijfselen blijft getuigen met een kracht, die alle partijdigheid weerstaat!

Als zoo de politieke afgunst gedwongen is den lof van tegenstander te spreken, dan heeft de genegenheid zeker reden, om partijgenooten met zulk een verleden van daden te verheerlijken. Zij waren menschen en verrieden somwijlen ook in fouten hun menschelijkheid. Maar welk een stel van uitmuntende werkers hebben zij samen gevormd, met hoeveel vlijt en scherpzinnigheid, met hoeveel vaardigheid en wilskracht hebben zij hun program in de werkelijkheid omgezet, zoolang het politieke getij hun arbeiden liet!

Opgetreden na een aemechtige politiek die zich eindelijk dood liep, had het Kabinet-Heemskerk aanvankelijk zijn kracht in te binden en te richten naar abnormale verhoudingen. Maar hoe breed, forsch, beginselvast en met een door ontzaglijke gaven gesteunde actie heeft het nadien ons cristelijk volk verplicht! Verbluft soms door de onvermoede bekwaamheid van het bewind, onder den indruk van grootsche bestuursdaden of van de hoogtepunten eener staatsmanswijsheid en welsprekenheid, als zelden in ons Parlement te genieten waren, hebben temet ook oppositie en vijandige pers hun bewondering spontaan ontboezemd in redevoeringen en krantenartikelen, die de meest onverdachte roem van deze ministerieele werkzaamheid blijven vormen.

Maar zulk een stemming was meer overrompeld door schitterende talenten dan aangebracht door een welwillendheid, welke jegens zooveel uitmuntende gaven en verdiensten natuurlijk zou geweest zijn. In den regel werkte de oppositie met een tegenwerking, die ten slotte zelfs als stelsel werd georganiseerd. Dat het Kabinet-Heemskerk echter onverdroten voortging en, deze rondwit vijandige houding eindelijk baas wordend, één wetgeving schiep, die in menig opzicht monumentaal mag heeten, bewijst in die sterke feiten zelf zijn staatkundige kracht.

Met allen, die ons land het best geregeerd weten naar de beginselen, welke de mannen-uit-één-stuk, die nu heengaan, in hun politieke werkzaamheden heeft gericht, verzwijgen wij hun onze oprechte droefenis niet over de voorbarigheid van den afgebroken arbeid waartoe een verblinde ijverzucht hen heeft gedwongen. En met de hoop, dat de politieke omstandigheden, die immers deinen in ebbe en vloed als de zee, hen in een tweede en gezuiverd tijdperk opnieuw aan het bewind mogen voeren, om hun staatkundige post te voleinden, brengen wij hun de vereering en dankbaarheid van ons Christelijk volk!

Hulde aan hen, die heengaan!....

KONINGINNEDAG.

IN DEN HAAG.

—Tijdens de gala-receptie welke H.M. de Koningin op Haar verjaardag in het Huis ten Bosch aan de hoogwaardigheidsbekleeders, de hofhouding en hooge autoriteiten verleende, was het voorplein van het paleis omgeven door een lange en meer dan dubbele rij toeschouwers.

De pracht-uniformen van de hoffunctionarissen, de lichtkleurige toiletten der dames van Hr. Ms. huis, vertoonden zich op het breede bordes als een schitterende kaleidoscoop aan de oogen der menigte.

Voor deze gelegenheid prijkte op de peristyle ter weerszijden van de hoofddeur een groep oranjekleurige zonnebloemen, gearrangeerd in kolossale Sèvres-vazen. Het publiek was getuige van eenige verrassende oogenblikken: eerst toen de Koningin met de Prinses voor het venster verscheen, wat de menigte tot juichen bracht; daarna toen bij aankomst van de Koningin-Moeder Koningin Wilhelmina en de Prins naar buiten kwamen, den bordestrap afdaalden om de moeder te begroeten, en ten slotte, toen, na de receptie, het Koninklijk Echtpaar de Koningin-Moeder op dezelfde wij-

---

500 stuks, die anders nooit weigeren, had dus geketst.

Zóó behoedt de Almachtige hem die onschuldig wordt aangevallen!

Hij trok zijn pels aan, de dokter vroeg hem zich te laten onderzoeken, daar hij geraakt was,...... maar hij lachte hem spottend uit: „Laat naar je kijken, mijn rok is alleen geschramd!"

Wij keerden allen in het huisje terug, hij in zijn koude, wij in onze lekker warme kamer. Nu stond 't aan mij, als den beleedigde, den stap tot verzoening te doen. Ik zei tot hem en zei: „Mijn beste H...... ik ben geheel en al voldaan. Zullen we weer de ouden zijn?" Maar juist als den eersten keer sprong hij weer op en trommelde op de ruiten. Zijn secondant zei me: „H...... heeft gisteren in tegenwoordigheid van 80 personen voor den gezant zijn eerewoord gegeven, dat hij u zou neerschieten. Het is hem niet gelukt en daarom zal hij u zóó dikwijls tot een duel uitdagen, tot hij u heeft neergelegd." Ik antwoordde hoffelijk: „Zeer charmant! Mijne heeren, volkomen zooals u daar over denkt."

Wij bleven wat langer met ons ontbijt bezig, want uit hoffelijkheid wilde ik hem het eerst laten vertrekken. Om echter te toonen, dat hij getroffen was, bleef hij een uur lang in die ijskoude kamer, in de hoop dat wij zouden heen gaan. Eindelijk riep hij uit: „Help mij, ik kan niet meer, mijn rechter been is gebroken." Dadelijk werd hij onderzocht, zijn been was met geronnen bloed overdekt, zijn heupbeen was verbrijzeld, terwijl de kogel er diep in was doorgedrongen. Maar nog is het mij onbegrijpelijk, hoe hij de pijn zóólang heeft uitgehouden. Met een hulpverband werd hij naar huis gebracht, de operatie was zeer zwaar. Voortdurend zweefde hij tusschen leven en dood.

Na langen tijd verscheen hij eindelijk weer, om mij overal te achtervolgen. Waar ik mij ook bevond, in 't theater, op den wandel, in een restaurant, overal liep hij me achterna met den blik van een dwaze. Hij sprak mij niet meer aan, oogenschijnlijk wist hij niet, hoe zich uit deze moeilijkheid te redden. Ik hield me maar steeds, alsof ik hem niet zag. Zoo gingen er eenige maanden voorbij, tot ik er ten slotte zenuwachtig onder werd. Ik liet hem zeggen, dat ik me spijt gehoord had, dat hij zijn eerewoord op iets gegeven had, 't geen hij niet ten uitvoer had kunnen brengen; dat ik wist, dat ik de eenige mensch ter wereld was, die hem uit zijn noodlottige positie zou kunnen redden, als ik me namelijk door hem zou laten neerschieten. Zooals vanzelf spreekt, zou ik me, zoo dikwijls hij maar wenschte, ter zijner beschikking stellen. Daar hij echter veel beter schoot dan ik, zou ik geen andere uitdaging meer aannemen als deze, twee pistolen, het eene geladen, het andere niet, volgens het lot getrokken en mekaar in den mond gestoken. Op eens was zijn duelleerlust over, denzelfden dag nog vertrok hij.

De Krimoorlog was uitgebroken. Zijn vader, de maarschalk, vereenigde alle jonge Kurlandsche edellieden tot een bereden vrijwilligerskorps. Dat was een buitengewoon keurkorps, want deze Kurlanders zijn helden van het zuiverste water.

In den slag van Silistria werden ze door de Turken op de brug ingesloten, er was geen kans meer om er zich door heen te slaan. Reeds had H... vier kogels in zijn lichaam, daar gaf hij zijn paard de sporen en sprong in den hooggezwollen stroom met sterken ijsgang. Zijn engelsch volbloed paard landde — hem zelf zag men nooit meer.

Ik echter wist, dat ik onder de hoede van den Almachtige stond. We zullen verder zien, hoe Hij mij later uit vele gevaren gered heeft.

ze uitgeleide deed, maar thans met het Prinsesje er bij, dat Grootmoeder met de hand nawuifde zoolang het Koninklijk rijtuig in het gezicht was.

Schier aanhoudende hoera's onder het publiek.

De audientie van gelukwensching werd gehouden in de Oranjezaal, waar de Koningin, die een crême kleurig kleed droeg, aan de hand leidende het Prinsesje, wier kleine gestalte zich door een blank wit costuumpje teekende, den kring rondging in gezelschap van Koningin Emma en den Prins. die in groot generaalistenue was.

DE PARADE.

De Parade van het garnizoen, ter eere van Koningin's verjaardag, werd in het Malieveld gehouden op den ongewonen tijd van 11 uur des voormiddags, hetwelk er op wees, dat het militaire schouwspel onder buitengewone omstandigheden zou plaats hebben. Immers 't was al meer en meer zeker geworden, dat H. M. de Koningin met de Koninklijke Familie de revue zou bijwonen.

Omgeven door een bijzondere statie heeft H. M. aan dat voornemen gevolg gegeven.

Van het Huis ten Bosch met de Prinses naar het Paleis in het Voorhout gereden, nam H. M. de Koningin-Moeder daar in het Koninklijk rijtuig plaats, dat, omgeven door de adjudanten en ordonnance-officieren te paard, het Vorstelijk drietal naar het paradeveld bracht, alwaar kort te voren Z. K. H. de Prins te paard en in generaals-uniform met het ordelint van den Ned. Leeuw versierd over den schouder, was aangekomen, zich voegende bij den gouverneur der residentie, luit-generaal de Meester, die zelf het commando voerde.

De ban kondigde de nadering van den Koninklijken stoet aan, die kort daarop, tegemoet gereden door Prins Hendrik en generaal de Meester, op statige wijze onder de in gedempten toon door de Mil. Kapel gespeelde melodie van het oude Wilhelmus stapvoets in de onderstaande volgorde het Malieveld binnentrok.

Voorop de gep. generaal-majoor Baron van Tuyll van Serooskerken, oud-chef van het Militaire Huis met een ordonnance-officier ter zijde, daarachter, voorafgegaan door een rijknecht te paard, het met vier paarden, bereden door jockey's, bespannen Koninklijk rijtuig, waarin gezeten waren H. M. in crêmekleurig zomertoilet met de wuivende witte veerendos op den paille hoed; H. M. de Koningin-Moeder, in grispole zomercostuum en tegenover Moeder en Grootmoeder, Prinses Juliana, eveneens geheel in 't wit.

De Prins en generaal de Meester escorteerden rechts het rijtuig.

Daarachter volgden de bereden adjudanten en ordonnance-officieren van H. M. en de staf van officieren van den commandant der parade, terwijl de rij gesloten werd door de rijtuigen met de dames en heeren van het gevolg der majesteiten.

Zoowel de duizenden in het Malieveld als daarbuiten geschaard, aanschouwden een parachtig geheel en vooral de dames en kinderen onder de bevoorrechten met een plaatsje in het Malieveld, waren opgetogen over dit, zooals men 't hoorde uitdrukken, snoeperig en prachtig schouwspel, dat verlevendigd werd door de hoerakreten, wanneer de luisterrijke stoet dicht langs de menigte trok, toen H. M. met Haar rijtuig in de bovengemelde volgorde langs de gelederen der grenadiers-brigade, de veldbatterijen der artillerie, de escadrons cavalerie trok, ter inspectie van de langs drie zijden van de vlakte opgestelde wapenmacht.

Onderwijl speelden de muziekkorpsen van de beide regimenten vroolijke marschen.

Na deze inspectie nam de Koninklijke stoet met het rijtuig stand voor de niet bij de parade ingedeelde officieren, in welke groep ook werden opgemerkt de hoofd- en verdere officieren der zeemacht aan het Departement van Marine werkzaam; adelborsten van de Kon. Marine en cadetten der Militaire Academie, alhier met verlof; een deputatie van de Weerbaarheidsvereeniging in hun blauw-witgemonteerde tenue en vereenigingen van oud strijders.

Van deze plaats zagen Hare Majesteiten en Z. K. H. het, onder bevel van generaal de Meester, op onberispelijke wijze defileeren der troepen, eerst in den gewonen pas en draf, daarna met versnelden pas of in galop.

Bij het voorbijmarcheeren der verschillende korpsen begaf zich iedere commandant naar het Koninklijke rijtuig en stelde zich daarnevens op.

De cavalerie verzamelde zich aan de Boorlaan en voerde een frontmarsch uit tot op korten afstand van de Koninklijke familie.

Het was tevens het sein van den afloop der revue.

Onder daverend en onafgebroken gejuich verliet de Koninklijke stoet het paradeveld. Terwijl de Koninginnen links en rechts bogen, zwaaide Juliaantje voortdurend met haar handje naar de juichende menigte.

Berichten uit de Kolonie.

Koloniale Raad.

Maandagavond 8 ure algemeene zitting. Onderwerp, ingezonden stukken.

De „Julia".

De „Julia" is weer eens komen opduiken uit La Vela de Coro.

Van een geregelde stoomverbinding tusschen die haven en Curaçao is nog niet veel gekomen. In een paar jaar tijds is dat stoomjacht 2 à 3 maal hier geweest, en was verder telkens defect. Maar ditmaal liep het best en kwam Zaterdagmorgen binnen met heel wat passagiers en toerristen.

Deze laatsten behoorden tot de politieke kringen. De President en de secretaris van den Staat Falcon waren er ook bij. Zij zijn bepaald hier gekomen om de „groote overwinning" op Castro te vieren. In het *Hotel Americano* hielden zij 's middags een feestelijke bijeenkomst. De geestdriftige speeches waren niet van de lucht, terwijl de champagne bleef knallen. Daarna deden de Heeren een autotocht.

Den volgenden dag waren zij de gasten van den Venezolaanschen Consul, en vertrokken weder Maandagavond elf uur.

We hopen de „Julia" spoedig terug te zien.

Muziek.

De Militaire Kapel komt ons telkens verrassen met nieuwe nummers, een bewijs, dat er de lust tot oefening en studie goed inzit. Zondagavond hadden we weer drie nieuwe eerste uitvoeringen. Bravo!

Mogen wij een enkele opmerking maken, die volstrekt niet als aanmerking bedoeld is?

In die drie nieuwe nummers van Zondagavond, kwam voornamelijk de solist tot zijn recht, de kapel was daarin bijzaak.

Men vergete echter nimmer, dat de goede naam van een Kapel niet afhangt van een paar mooie solospelers, maar van het goed geschoold samenspel van het geheel. De solisten dienen ter opluistering en afwisseling.

Wij maken deze opmerking, omdat het Publiek den Kapelmeester wel eens van de wijs kon brengen. Zeer karig over het algemeen met applaus, zal men toch nooit verzuimen bij sommige solostukjes zijn bijval te betuigen, terwijl na flink gespeelde ensemblestukken bijna nooit eenig applaus opklinkt. En toch zijn het juist deze laatste, dikwerf moeilijke stukken, die getuigenis afleggen van den studiegeest der kapel en die de hoogte aangeven waarop het korps staat. Over een paar solisten kan men al heel spoedig beschikken, maar om alle leden gelijkelijk goed te bekwamen, dit is de kunst.

De Moord.

De instructie over deze treurige zaak is nog in vollen gang. Deze week werden weder verschillende personen gehoord. Gelukkig, dat het Gerecht den moed niet spoedig opgeeft; misschien wordt er nog iets gevonden, dat leiden kan tot aanwijzing van den schuldige. God geve het!

Schoolbezoek.

Gisterenmorgen bezocht de HEG. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, de scholen van het St. Martinus gesticht.

Vroedvrouwen.

Nu het Koloniaal Bestuur den zeer goeden maatregel nam de opleiding van vroedvrouwen weder aan een der Doktoren op te dragen, verzoekt men ons ook de aandacht der Autoriteiten te willen vragen voor het eiland Aruba.

Twee der vroedvrouwen op dat eiland zijn reeds bejaard.

Het zou daarom aanbeveling verdienen, zoo jongere krachten voor deze betrekking konden worden opgeleid.

Men vraagt, of het niet op dezelfde wijze zou kunnen geschieden, als bij de opleiding voor het behalen der diploma's in het hoedenvlechten.

Zoo een paar vrouwen, die er voor geschikt zijn, in de gelegenheid werden gesteld om naar Curaçao te komen en aldaar na theorethisch en pracktisch onderricht een diploma konden halen, zou de toestand op Aruba zeer veel verbeteren.

Hoedenindustrie.

In de prijsopgave door den Curaçaoschen Handelsbond komt weinig verandering. Stille tijd!, zou men zoo zeggen. Verblijdend is het echter herhaaldelijk zulk een grooten aanvoer van versch hoedenstroo te zien. Dat wijst toch op een druk gebruik daarvan, dus op veel gevlochten hoeden.

Voor de Armen.

Hedenavond zullen eenige Spaansche Dames een soirée littéraire-musicale geven ten bate der armen van de verschillende gezindten.

Geen vliegers boven het Panamaknaal.

Boven het Panama-kanaal zullen zich voortaan geen vliegers meer mogen vertoonen, indien zij niet vooraf vergunning van de regeering te Washington hebben bekomen. Overtreding van het verbod zal als een misdrijf gestraft kunnen worden met een boete van 1000 dollars en een gevangenisstraf van 1 jaar.

De verordening is uitgevaardigd in het belang van geheimhouding van de ligging der verdedigingswerken.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.

Van 26 September 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.50
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1,10
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipilapa):	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.75
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.87½
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —
„ „ 6 „ „	„ 8.
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„ 12,
„ „ 11 „ „	„ 15.
„ „ 12 „ „ OLA	„ 15
„ „ 13 „ „	„ 15
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„ 15

Officieele Berichten.

De geschorste deurwaarder bij het [illegible] der der belastingen op Bonaire, tevens belast met het rondbrengen der belastingbilletten, H. VAN NOORT is uit den dienst ontslagen.

De 1ste commies ten ontvangerskantore alhier, W. A. C. WILLEMSEN, is met ingang van 10. October a.s. in activiteit hersteld.

De heer Dr. J. P. EVERTSZ Hz., lid van den Kolonialen Raad, is onder dankbetuiging [illegible] van de verdere waarneming der functiën van Ondervoorzitter van dien Raad.

Posterijen

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Iseña Antonio, L. Barbien, Carlos Catper para Federico A. La Roche, Jousef Jehya, Catharina Laurens, Macuël, Hermina Navarro, Petronila Sintiago, Moses E. Curiel, Maria Palm.

Drukwerken: Abide Biglo, Castro de Sola, C. G. de Bie, J. M. Evertsz, Ricardo Maduro.

Drukwerk zonder adres: Gutenberg, 12 exemplaren.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Juli werd ingebracht:

Willemstad	f 5.186.62
2e district	77
3e „	3.10
4e „	—
5e „	32.57½
Oranjestad Aruba:	259.98
3e district „	—
Kralendijk Bonaire:	593.90
Rincon „	2.—
Philipsburg, St. Mart.	1.378.80
Oranjestad, St. Eust.	82.50
Bottom, Saba	669.—
Windwardside	10.—
Totaal:	f 9.295.47½
teruggehaald:	f 7.164.89

Ratten.

In de laatste 14 dagen werden 165 ratten in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

De nieuwe Ontwerpen.

Verhooging van traktementen.

Memorie van Antwoord.

De Gouverneur kan niet ontkennen, dat zooals vele leden van den Raad beweerden, door het systeem van periodieke verhoogingen, met behoud van dezelfde aanvangsttraktementen, de ambtenaren in de eerste jaren van hun dienst, waarin juist zware financieele eischen worden gesteld, door de voorgestelde traktementverhooging niet worden geholpen.

Hij is dan ook gaarne bereid om te vragen of Z. E. de Minister van Koloniën het alsnog zou kunen goedvinden, dat het bedrag der eerste periodieke verhooging aan de leden van de rechterlijke macht, den Administrateur van financien, en de Gouvernements-Secretaris toegedacht als een verhooging van het aanvangstraktement wordt gesteld.

Een vergelijking tusschen de traktementen van de ambtenaren en de salarissen van de personen, welke in de particuliere betrekkingen werkzaam zijn, kan meent de Gouverneur, moeilijk als maatstaf gelden om na te gaan of de bezoldigingen der ambtenaren kunnen geacht worden hoog genoeg te zijn.

De salarissen, die hier in den handel worden uitbetaald, zijn over het algemeen zeer laag. Doch hoevele handelaren zijn er zelf niet, die, ook wanneer men de rente van het kapitaal, dat zij in hun zaken hebben er af rekent, veel meer verdienen dan de ambtenaren, die hier hooge gouvernementsbetrekkingen bekleeden?

Dat de traktementen van nog verschillende andere ambtenaren spoedig herzien dienen te worden, geeft de Gouverneur toe doch hij gelooft niet, dat dit zal leiden tot verzwaring van den belastingdruk.

Het deed den Gouverneur genoegen, dat men algemeen van oordeel was, dat de traktementen van de leden van het Hof van Justitie dienden te worden verhoogd, doch hij meent, dat dan de billijkheid ook eischt, dat eveneens de bezoldigingen van de andere in het ontwerp genoemde ambtenaren worden verbeterd.

Het feit dat de meeste dier traktementen reeds meer dan veertig jaren geleden werden vastgesteld, terwijl het leven zooveel duurder is geworden, en de werkzaamheden, aan vele dier betrekkingen verbonden, zeer veel zijn toegenomen, toont dit, meent hij, voldoende aan.

De Gouverneur acht het zeer gewenscht, dat de Procureur-generaal hier een hooger traktement blijft behouden dan de President van het Hof van Justitie.

Zijn betrekking is hier, waar hij tevens hoofd der politie is, veel zwaarder dan die van den President van het Hof.

Vooral ook om onze eigenaardige verhouding tot de naburige republieken, met wier regeeringen men hier zoo gemakkelijk moeilijkheden kan krijgen, als door het hoofd der politie niet altijd met de grootste takt tegenover vreemdelingen wordt opgetreden, is het zeer gewenscht, dat men voor het ambt van Procureur-generaal steeds den meest geschikten persoon zal kunnen kiezen: wat op den duur slechts mogelijk zal wezen, als de betrekking beter wordt bezoldigd dan die van den President van het Hof.

Dat men de traktementen van de andere ambtenaren *wel* en die van den Administrateur van financiën en van den Directeur der Openbare Werken *niet* zou verhoogen, zou de Gouverneur zeer onbillijk vinden.

Beide betrekkingen stellen in de laatste jaren aan hen, die ze bekleeden, veel hoogere eischen dan dit vroeger het geval was.

En waarom zou dan de verhouding van het traktement van den Administrateur van financiën tot dat van de andere ambtenaren nu ongunstiger moeten worden dan het sinds tientallen van jaren is geweest?

Het werd tien jaren eerder vastgesteld dan de tractementen van de leden van de rechterlijke macht, n. l. in 1858.

Wel is waar wetrd den Administrateur van financiën, als Directeur van de Gouvernements Bank, in 1884, een salaris van duizend gulden toegekend, doch dit geschiedde met intrekking van de perceptiegelden, die over de vijf voorafgegane jaren gemiddeld f 1009.91 per jaar hadden bedragen.

Al is het traktement van den Directeur der Openbare Werken minder lang geleden vastgesteld, dan is het toch ook billijk, dat dit nog een weinig wordt verhoogd, de werkzaamheden aan deze betrekking verbonden zijn veel zwaarder dan zij vroeger waren. En om zeker te zijn, dat men er altijd een geschikt persoon voor zal kunnen vinden, dient het ambt behoorlijk te worden bezoldigd.

Op de vraag in hoeverre het voteeren van de voorgestelde bedragen iets in zich sluit omtrent toekomstige periodieke verhoogingen, meent de Gouverneur het volgende te moeten antwoorden.

De Koninklijke besluiten en de beschikkingen, waarbij de traktementen der ambtenaren worden vastgesteld houden de periodieke verhoogingen, die er aan verbonden zijn, in. Vandaar dat aanstonds aan den Kol. Raad werd medegedeelt, in welken geest Z. E. de Minister van Koloniën een koninklijk besluit zou wenschen uit te lokken, tot regeling der traktementen die bij een zoodanig besluit worden vastgesteld, alsmede in welken geest de Gouverneur de traktementen der andere genoemde ambtenaren voor de toekomst zou wenschen te regelen.

Wanneer dus de Raad een of meer der aangegeven periodieke verhoogingen bepaald ongewenscht acht, en van oordeel, is dat het maximum traktement daardoor te hoog zou worden, dient hij dit, naar de Gouverneur meent, duidelijk aan te geven; daar het moeilijk zal wezen om als de traktementen eenmaal, met de periodieke verhoogingen er aan verbonden, zijn vastgesteld, later het crediet voor de bezoldigingen der ambtenaren te weigeren.

Wanneer Z. E. de Minister van Koloniën zou kunnen goedvinden om, zooals hierboven is aangegeven, de eerste periodieke verhooging als een verhooging van het aanvangstraktement vast te stellen, zouden de bezwaren van het lid van den Raad, die het ongewenscht acht, dat iemand, die 9 jaren lid van het

Hof van Justitie was, bij zijn benoeming tot President, nog drie jaren op hetzelfde traktement zou moeten dienen, vervallen.

Zooals in de Memorie van toelichting is gesteld, ligt het eventueel in de bedoeling om aan alle ambtenaren in functie reeds aanstonds de eerste periodieke verhooging toe te kennen.

Blijkbaar heeft Z. E. de Minister van Koloniën — met Wien in deze overleg is gepleegd — niet gewild, dat het systeem werd gevolgd, hetwelk hier, in 1908, bij de herziening van de traktementen der subalterne ambtenaren in toepassing is gebracht; n. l. om bij de berekening van het aantal verhoogingen, al de dienstjaren in aanmerking te laten komen.

Verhooging van traktementen
No. 2.

Memorie van Toelichting.

De traktementen van de onderwijzers bij het Openbaar Onderwijs zijn, zooals zij het laatst zijn vastgesteld bij Gouvernements-besluit van den 26sten Augustus 1907 (P. B. 1907 No. 26), bepaald te laag.

Vooral nu in de laatste jaren het leven zoo veel duurder is geworden, is het voor verschillende onderwijzers, bijna niet mogelijk, met de traktementen, die zij hebben, fatsoenlijk rond te komen.

Ook bleek het herhaaldelijk, hoe moeilijk het was, tegen de thans geldende salarissen, in Holland geschikte personen voor het Openbaar Onderwijs op Curaçao te verkrijgen.

Na gepleegd overleg met Zijne Excellentie den Minister van Koloniën stelt de Gouverneur zich daarom voor de traktementen aldus vast te stellen:

voor onderwijzers 4de klasse op f 700— tot f 1200;
voor onderwijzers 3de klasse op f 1300— tot f 1800;
voor onderwijzers 2de klasse op f 2000— tot f 2500;
voor onderwijzers 1ste klasse op f 2700— tot f 3200;

en zulks met drie, driejaarlijksche verhoogingen: de 1ste en 2de elke van f 200— en de 3de van f 100.—

Bij de eventueele inwerkingtreding van het besluit zal bepaald worden, dat de onderwijzers, die het maximum traktement reeds hebben bereikt, hoogstens de dienstjaren voor één verhooging in aanmerking kunnen doen komen.

De hierboven aangegeven wijziging in de traktementen van de onderwijzers zou voor 1914 de meerdere uitgaven vorderen, die in het artikel van het ontwerp zijn aangegeven.

Daaronder zijn begrepen de bedragen, die Mevr. Vooren-van Romondt, onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool, en de heer Maduro, onderwijzer 3de klasse op Aruba, meer zullen ontvangen, wanneer zij ingevolge art. 1 van het Koninklijk besluit van 23 Juli 1913 No. 45 (P.B. 1913 No. 47) zullen zijn benoemd tot onderwijzeres en onderwijzer 2de klasse.

De Gouverneur meent van deze gelegenheid gebruik te moeten maken, om den Raad ook voor te stellen het toegestaan crediet voor de toelage van den schoolopziener met f 500.— te verhoogen,

Het komt hem alleszins billijk voor en hij is het geheel eens met de schoolcommissie, dat de toelage, zooals die nu is—nog f 300— lager dan het maximum-traktement van onderwijzer 3de klasse—moet geacht worden bepaald te laag te zijn.

Niet alleen geldt ook voor dezen ambtenaar, dat het leven hier in den laatsten tijd veel duurder is geworden, maar ook zijn werkzaamheden zijn o.a. door de uitbreiding der normaallessen en door de oprichting van cursussen voor herhalingsonderwijs, beduidend toegenomen.

Verordening tot het geven van waarborgen, aan buiten huwelijk geboren kinderen, opdat hun het noodige voor hun onderhoud en hunne opvoeding niet worde onthouden.

Memorie van toelichting.

Het aangeboden ontwerp is nagenoeg gelijk aan de Surinaamsche verordening van 20 September 1911 (Gouvernements-blad N°. 72) en, behalve art. 338j, gelijk aan de wet van den 16n November 1909 (Staatsblad N° 363).

De Gouverneur is van oordeel, dat de in Nederland en Suriname geldende bepalingen, die uitgaan van het principe, dat de vader kan gedwongen worden om geheel of gedeeltelijk de kosten te dragen van het onderhoud en de opvoeding van het door hem verwekte onechte kind, ook in onze wetgeving dienen te worden opgenomen.

Het is toch niet meer dan billijk, dat hij, die mede voor het leven van het kind verantwoordelijk is, ook mede zorgt, dat het kind geen gebrek lijdt, en behoorlijk kan worden opgevoed.

Indien iemand zijn verplichtingen te dien opzichte niet wil nakomen, moet hij door de wet daartoe kunnen worden gedwongen.

Dit alles sluit niet uit, dat het recht van den vader om bij de erkenning van een kind zelf het initiatief te nemen, volkomen onaangetast blijft.

De afwijking van de Nederlandsche wet, waarop in den aanhef werd gedoeld, bestaat hierin, dat voorgesteld wordt, dat ook aan de moeder, ingeval van art. 338f, vergunning zal kunnen worden verleend om kosteloos te procedeeren.

De Gouverneur heeft gemeend deze bepaling te moeten opnemen: daar ook de uitkeering van art. 338f bestemd is, om het kind ten goede te komen, en dus de ratio legis, waarom bij onvermogen van het kind vergunning wordt gegeven om kosteloos te procedeeren ook hier geldt.

Overigens is het ontwerp geheel gelijk aan de Nederlandsche wet, met uitzondering alleen van die wijzigingen, die geboden worden door onze Rechterlijke Inrichting.

Uit de naburige Republieken.

Venezuela. De berichten omtrent de revolutie loopen tot 19 September. De rust is in Tachira nog lang niet hersteld. De revolutionnairen beschikken over meer menschen dan vroeger werd vermeld. Er wordt in de telegrammen aan Pres. GOMEZ gesproken van troepen die 500 man sterk zijn. De revolutionnaire benden verspreiden schrik en ontsteltenis om zich heen, door hun plunder- en rooftochten. Zij vinden weinig aanhang. Het volk en de staatsambtenaren blijven der Regeering trouw.

Buitenlandsche bladen in Spanje en Frankrijk, in Engeland en België beginnen nu ook hun bewondering uit te spreken voor het bestuur van GOMEZ, die het zoo ver gebracht heeft, dat, zelfs midden in een revolutie, de zaken eenvoudig doorgaan. Alleen op de plaatsen, waar gevochten wordt, merkt men iets van de revolutie, het overige gedeelte van Venezuela wijdt zich rustig aan landbouw en handel en aan het verkeer.

Vroeger was tijdens een revolutie heel het land in rep en roer. Thans worden de rampzalige gevolgen van den opstand zooveel mogelijk beperkt.

President GOMEZ is nog altijd in Maracay met zijn leger. *El Universal* geeft dagelijks een paar kiekjes van de verschillende manoeuvres, welke daar gehouden worden. Het leger heeft bij deze revolutie gewonnen en is populair geworden. Men roemt de vorderingen op militair gebied, en den strengen tucht, die er heerscht.

Voor het eerst werd in Venezuela een krijgsraad gehouden.

Een Onderofficier PEDRO COLMINARES had van zijn wapens misbruik gemaakt en tijdens een twist drie soldaten verwond. Het geval werd voor den krijgsraad gebracht en PEDRO COLMINARES veroordeeld.

Nog nooit heeft men in Venezuela gevoeld, zooals nu, dat in alles streng en rechtvaardig gehandeld wordt volgens de wet. President GOMEZ staat hierdoor zeer sterk en wist op deze wijze rust en vrede aan zijn land te verzekeren. Moge de revolutie spoedig geëindigd zijn!

— Waar CASTRO is, weet men nog maar niet. Een opmerkelijk feit vonden wij het, dat DOÑA ZOILA, de echtgenoote van den Generaal, dezer dagen van Cuba via Sto. Domingo en Porto Rico naar Curaçao kwam en nu weer langs denzelfden weg schijnt terug te keeren. Doña ZOILA is altijd trouw haar echtgenoot gevolgd. Wij moeten daarom veronderstellen, dat CIPRIANO niet meer in Dresden is, maar hier ergens in de buurt. Wacht hij soms op het succes der wapenen van hen die voor zijn naam strijden, om dan plotseling zelf op het tooneel te verschijnen? Maar dan moet hij ook heel erg dichtbij zijn.

— De Compañia Anonima de Navegacion Fluvial y Costanera de Venezuela maakt bekend, onder dagteekening van 17 Sept ll., dat de *Guayána* en de *Venezuela* gerepareerd moeten worden, zoodat alleen de *Manzanares* overblijft voor de kustvaart.

Hopen we, dat de *Venezuela* weer spoedig naar Curaçao komt, als de reparatie is afgeloopen.

Santo Domingo. Ook hier is het nog lang niet rustig. De kranten blijven uit en de kabel blijft stuk. Dat wijst altijd op een voortduren van de revolutie. De Ver. Staten hebben zich echter met het gevalletje gaan bemoeien.

Twee Dominikaansche kanonneerbooten hebben de haven van Puerto Plata niet slechts geblokkeerd, maar hebben ook geschoten op de stad. De Amerikaansche consul seinde naar Washington, dat de Amerikaansche burgers gevaar liepen. De kruiser *Des Moines* kreeg order zich te voegen bij de *Nashville* en te samen te zorgen voor de noodige bescherming der vreemdelingen.

Het bombardement had plaats 6 Sept. Drie dagen later vertrokken de kanonneerbooten, dat is dus 9 Sept. terwijl het telegram van den Consul 10 Sept. in Washington aankwam, 14 Sept. daarop volgend was reeds de *Des Moines* voor de haven van Puerto Plata. Blijkbaar hadden de Dominikaantjes lont geroken en zochten bij tijds het ruime sop.

Dat muisje zal ook nog wel een staartje hebben.

St. Thomas-kring.

Donderdagavond 2 Oct. a. s. Gewone vergadering in het lokaal der Vereeniging Kerkplein-Overzijde.

Aanvang 8 uur 's avonds.

De Directeur
P. fr. R. J. C. WAHLEN.

Dankbetuiging.

Voor de vele bewijzen van belangstelling en deelneming gedurende de ziekte en bij het overlijden en de begrafenis van onzen beminden Confrater, de ZeerEerw.

Pater fr. Reginaldus Burgers,

ondervonden, betuigt ondergeteekende, ook namens de Familie en de overige Paters, hartelijken dank.

P. fr. GUALA WOLSKY,
Vic. Prov.

Curaçao, 26 Sept. 1913.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart 1912 t|m 31 Augustus 1912 onder No. **4623 G.** t|m No. **3700 H** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **2den Oct.** a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 17 Sept. 1913

De Voorzitter.
A. JESURUN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 20 SEPT. – 1 OCTOBER.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Prins Maurits	P Koningstein	20 Sept	New-York	21 Sept	Amsterdam
Caracas	Furst	24 „	La Guayra	24 „	New-York
Merida	A Johanson	24 „	Maracaibo	25 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	27 „	New-York	27 „	Maracaibo
Jan van Nassau	J P v d Est	27 „	Amsterdam	29 „	New-York **
Merida	A Johanson	29 „	Maracaibo	29 „	La Guayra.
Merida	A Johanson	1 Oct	La Guayra	2 Oct.	Maracaibo
Zulia	S S Morris	2 „	Maracaibo	2 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	2 „	New-York	2 „	La Guayra
Lod v Nassau	C N v Baaren	4 „	New-York	5 „	Amsterdam
Sark	Zachariasen	12 Sept	Norfolk	20 Sept	Aruba
Julia	A Weber	20 „	Vela de Coro	22 „	Vela de Coro
La Plata	H Bark	26 „	Pto Colombia	27 „	Hamburg
Bologna	A. Poggi	25 „	Génova.	26 „	Colón
Sachsenwald	H Hintze	25 „	Hamburg	26 „	Pto Colombia
Guadeloupe		3 Oct.	Bordeaux	3 Oct.	Colón
Albanian	Gittens	5 „	Liverpool	5 „	Pto Colombia

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Cazador V	20 Sept	Vela de Coro	*Estelle H*	20 Sept	Isl Barlovento
Virginia H	23 „	Vela de Coro	*Cazador V*	23 „	Vela de Coro
Rosa Maria H	24 „	Aruba	*Marieta*	24 „	Rio Hacha
El Dorado V	26 „	Maracaibo	*España D*	25 „	Sto Domingo
			Rosa Maria H	25 „	Aruba
			Sirena H	27 „	Maracaibo

** Deze boot komt een paar dagen later.
3 of 4 Oct. wordt H M ZEELAND weer hier verwacht van Trinidad.